

فهرست

۵	تصاویر
۶	فهرست‌های واری
۷	پیش‌گفتار
	فصل اول
۹	حضور در صحنه
	فصل دوم
۱۷	تکنواز
	فصل سوم
۴۵	ورق‌زن
	فصل چهارم
۵۱	گروه کوچک (بدون رهبر)
	فصل پنجم
۶۳	گروه بزرگ آواز
	فصل ششم
۷۳	ارکستر
	فصل هفتم
۹۹	رهبر ارکستر به عنوان راهنما
	فصل هشتم
۱۰۷	در روز کنسرت
	فصل نهم
۱۱۳	صحنه‌ی اجرا و تجهیزات آن
	فصل دهم
۱۲۱	پرسنلی که موسیقی اجرا نمی‌کنند
	فصل یازدهم
۱۲۹	آزمون‌های نوازندگی و مسابقات
	فصل دوازدهم
۱۴۱	چگونه حضور در صحنه را آموزش دهیم

تصاویر

- شکل ۱-۲: جوراب کوتاه، جلوه‌ی نامرتبی روی صحنه دارد ۲۲
- شکل ۲-۲: اجراکنندگانی که پاهای بلند دارند، نیازمند کفش‌های پاشنه‌کوتاه خواهند بود ۲۳
- شکل ۳-۲: تعظیم ناهماهنگ، نمایان‌گر عدم اطمینان است ۳۰
- شکل ۲-۴: حالت چهره‌ی عصبی ممکن است اجراکننده را عصبانی و یا متکبر نشان دهد ۳۳
- شکل ۲-۵: نت موسیقی خود را از پخش شدن روی پایه‌نت حفظ کنید ۳۸
- شکل ۳-۳: ورق‌زن می‌تواند به‌طور جدی از تأثیر یک اجرا بکاهد ۴۶
- شکل ۱-۴: راه‌حل‌های سردستی، منعکس‌کننده‌ی برنامه‌ریزی ضعیف و عدم توجه به جزئیات هستند ۵۵
- شکل ۱-۵: یک عضو حواس‌پرت در گروه آواز می‌تواند به تنهایی تمرکز حضار را تحت تأثیر قرار دهد ۶۸
- شکل ۱-۶: مثال‌های وضعیت ایستاده ۸۳
- شکل ۲-۶: مثال‌های وضعیت استراحت کامل ۸۴
- شکل ۳-۶: مثال‌های وضعیت نیمه استراحت ۸۸
- شکل ۴-۶: مثال‌های وضعیت آماده ۸۹
- شکل ۵-۶: وضعیت استقرار بد، می‌تواند حمل بر عدم علاقه به اجرا و فقدان انضباط در آن‌سامبل شود ۹۲
- شکل ۱-۷: هنگامی که لباس به نحوی دوخته نشده باشد که با حرکات بدن سازگار شود، ممکن است نامرتب جلوه کند ۱۰۲
- شکل ۱-۹: یک صحنه‌ی در هم ریخته، چیدمان نامناسبی برای یک کنسرت است ۱۱۵
- شکل ۱-۱۱: آزمون موسیقی را (صرف‌نظر از این‌که چگونه نواخته‌اید) با حالتی حاکی از موفقیت به پایان برسانید ۱۳۵
- شکل ۱-۱۲: فقدان ابزار مناسب منجر به وضعیت استقرار بد و تعادل ضعیف خواهد شد؛ ابزار مناسب به هنرجو اجازه می‌دهد تا به وضعیت استقرار سالم و تعادل دست یابد ۱۴۵

فهرست‌های واری

- لیست ۱-۲: اجراکنندگان از انجام این موارد بر روی صحنه خودداری کنند ۴۴
- لیست ۱-۴: راه‌هایی برای جلوگیری از این‌که اجرایتان شبیه به یک جلسه‌ی تمرین شود ۶۱
- لیست ۱-۵: باید‌ها و نباید‌ها برای اعضای گروه آوازی ۷۱
- لیست ۱-۶: مواردی که رهبر ارکستر شما هیچ‌گاه نباید وادار به گفتن آن‌ها شود ۹۷
- لیست ۱-۸: مواردی که باید در روز کنسرت انجام شوند ۱۱۲
- لیست ۱-۱۱: چیزهایی که باید در یک آزمون یا مسابقه به همراه داشته باشید ۱۳۰
- لیست ۲-۱۱: راه‌هایی برای جلوگیری از حذف شدن توسط داوران ۱۳۹

پیش‌گفتار

این کتاب بر روی اجرای موسیقی کلاسیک متمرکز است؛ اما اصول پایه آن برای تمامی سبک‌های موسیقی مشترک است. نوازندگان باید بتوانند مورد پذیرش بینندگان قرار گیرند و تأثیرگذاری پایدار و مثبتی روی ایشان داشته باشند. درست همان‌گونه که آموختن موسیقی کلاسیک، زیربنای اجرای سایر سبک‌های موسیقی است، اصول حضور صحنه‌ای که در این کتاب ارائه شده، در تمام سبک‌های موسیقی و توسط هر نوازنده‌ای می‌تواند به کار گرفته شود.

حضور صحنه‌ای یکی از جنبه‌های آموزش موسیقی است که حوزه‌های دیگری از زندگی ما را نیز در بر می‌گیرد. حضور خوب و موثر در صحنه‌ی اجرا به ایجاد انگیزه و حفظ آن در تماشاچیان منجر می‌شود. این امر بسیار مهم است؛ چون بدون حضور تماشاچی اجرایی نیز در کار نخواهد بود. نوازندگان و گروه‌های بسیاری به خاطر عدم توانایی در ایجاد ارتباط مناسب و مؤثر با بیننده به موفقیت مطلوب خود نرسیده‌اند. من این کتاب را به عنوان یک دستورالعمل و راهنما برای آن گروه از نوازندگانی که به کمک نیاز دارند تا بر روی صحنه‌ی اجرا آسوده، مطمئن و مناسب به نظریابیند و نیز برای معلمانی که قصد دارند هنرجویان خود را از مهارت‌های حضور در صحنه‌ی اجرا بهره‌مند سازند، نوشته‌ام. این کتاب رهنمون‌هایی که از پی دو قرن اجرای عمومی موسیقی، در قرن بیست و یکم مورد قبول واقع شده‌اند را، به اجمال در بردارد.

لازم به ذکر است که از آغاز پیدایش اجرای عمومی موسیقی در اواخر قرن هجدهم، برخی نوازندگان مشهور و بسیار موفق، با پوشش‌هایی غیر معمول و جالب توجه و برخوردهایی خلاف سنت‌های دیرین، سنت‌های مرسوم حضور صحنه‌ای را زیر پا گذاشته‌اند. فرانتس لیست یکی از اولین و مشهورترین نمونه‌ها در این

زمینه است. شهرت او (همچون الویس پریسلی و لیبیریس در دوره‌ی معاصر) تا حدی متأثر از تبدیل شدن به یک چهره‌ی جذاب و ستاره‌ی صحنه‌ی نمایش بود. هیچ‌کس نمی‌تواند ادعا کند که چنین نوازندگان بزرگی، حضور ضعیفی بر روی صحنه داشته‌اند. برعکس، هرکدام از آن‌ها توانایی عجیبی در ارتباط مؤثر با مخاطب خود داشته‌اند. با این وجود در نظر داشته باشید که هیچ اجراکننده‌ای نمی‌تواند چنین تأثیری ایفا کند مگر این‌که استانداردهایی برای تخطی از آن‌ها وجود داشته باشد! این کتاب چنین استانداردهایی را که تا قرن بیست و یکم به دست ما رسیده است، به اجمال در بر دارد.

Shiraz-Beethoven.ir

Shiraz-Beethoven.ir

فصل اول

حضور صحنه‌ای

”یک قطعه موسیقی توسط آهنگساز ساخته و پرداخته می‌شود. اما در نهایت این اجرای آن قطعه است که ما از آن لذت می‌بریم. بنابراین، حقیقت فعال و احساس برانگیز در موسیقی، هنگام بازآفرینی آن اتفاق می‌افتد، که جرقه‌ای را از یک منشاء مرموز بیرون کشیده و به سمت شنونده هدایت می‌کند.“

ادوارد هنسلیک (۱۸۲۵ تا ۱۹۰۴) منتقد موسیقی

”موسیقی تا هنگامی که اجرا نشود، اصلاً وجود ندارد.“

بنجامین بریتن (۱۹۱۳ تا ۱۹۷۶) آهنگساز

اندکی درباره‌ی بهترین کنسرتی که در آن حضور یافته‌اید فکر کنید. کنسرتی که شما را به هیجان آورده است و به شما این حس را داده که چیزی شگفت‌انگیز و خارق‌العاده را تجربه کرده‌اید. کنسرتی که در آن خود را عمیقاً مسحور موسیقی یافته‌اید. یک اجرای استثنایی موسیقی چنین حسی را برمی‌انگیزد.

از سوی دیگر، بسیاری از کنسرت‌ها اگرچه به نظر می‌آید که به اندازه‌ی کافی خوب نواخته شده‌اند، اما هیچ جرقه‌ای را به همراه ندارند. شما ممکن است سالن را ترک کنید در حالی که فقط تصویر چند برگ کاغذ موسیقی که آویزان از

در هنگام اجرا

می‌توان تظاهرات مصنوعی صورت را به کمک قرار دادن یک آئینه بر روی میز اسپینت یا هارپیسکورد اصلاح کرد.

فرانسوا کوپرن (۱۶۶۸ تا ۱۷۳۳) آهنگساز، نوازنده‌ی هارپیسکورد و ارگ

هنگام نواختن، با حذف تمامی مواردی که ممکن است جلب توجه کنند، مخاطب را تا حد ممکن متمرکز بر موسیقی نگه دارید. زبان بدن باید تمرکزی قوی و در عین حال آسوده را نشان دهد. شما باید از مشکلات احتمالی در این زمینه آگاه باشید تا با خونسردی بنوازید و بعد از اجرا، با مهربانی تشویق حضار را پذیرا شوید.

عادات فیزیکی آزار دهنده

بیشتر نوازندگان عادات فیزیکی خاصی دارند که در هنگام اجرا باعث حواس پرتی مخاطب می‌شود. برای نمونه، تقلای زیاد و تلاش برای تمرکز می‌تواند یک حالت چهره‌ی ناخوشایند و حتی مضحک به وجود آورد. یک حس قوی نسبت به ریتم یا ملودی ممکن است حرکات بدنی‌ای به وجود آورد که اغراق آمیز و مزاحم باشند.

شکل ۴-۲: یک حالت چهره‌ی عصبی ممکن است اجراکننده را عصبانی و یا متکبر نشان دهد.

فصل هشتم

در روز کنسرت

سه کیفیت در یک موسیقیدان حرفه‌ای، اساسی هستند... اول سلامتی؛ دوم سلامتی و سوم هم سلامتی.

مارک هامبورگ (۱۸۷۹ تا ۱۹۶۱) پیانیست

یک جنبه‌ی مهم و اغلب مورد غفلت در حضور صحنه‌ای، سلامت کلی اجراکننده است. باید سالم باشید تا به بهترین شکل جلوه نمایید و نمی‌توانید تحت فشار و مضطرب باشید اگر قرار است که علاوه بر نوازندگی خوب، مراقب تمام جزئیات مهم کنسرت خود نیز باشید.

چه به طور مداوم اجرا می‌کنید و چه فقط یک یا دوبار در سال، برای موفق بودن باید بیاموزید تا مراقب سلامت خود باشید، استراحت کافی داشته باشید، خوب غذا بخورید، به قدر کافی تمرین کنید، جلسات تمرین را برنامه‌ریزی کنید و زمان مناسب برای استحمام، لباس پوشیدن، آرایش؛ و همین طور ارزیابی شرایط تالار کنسرت را داشته باشید. به دست آوردن زمان برای تمامی این موارد و در عین حال تاحد ممکن آرام و متمرکز ماندن، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق است.